

Doordat de kleine kerk van Losdorp in een streek vol kanjers ligt, is ze relatief onbekend gebleven. Toch maken de fraaie ligging op een omgrachte wierde en het gave 18^e-eeuwse interieur een bezoek ruimschoots de moeite waard. Alleen die gebrandschilderde ramen al. Tot 1850 behield Losdorp zijn radiale wierdestructuur met boerderijen rondom. Daarna volgde de afgraving van een groot deel van de wierde. Op de afgegraven plekken werd niet meer gebouwd en het dorp breidde zich verder uit met lintbebouwing. De wierde is in 2003 weer op oorspronkelijke hoogte teruggebracht. In 2014 is de kerk van Losdorp overgenomen door de Stichting Oude Groninger Kerken.

Bouwhistorie

Getuige de grote kloostermoppen in het muurwerk werd de rechthoekige zaalkerk waarschijnlijk gebouwd in de 13^e eeuw. De lage westtoren werd in 1662 vernieuwd door 'Bernhard Entens van Helpen, tot Loesdorp jonker hoevelink end unicus collator enz'. Deze toren stond oorspronkelijk los van de kerk, maar werd later met de kerk verbonden. In 1848 werd de toren verhoogd en voorzien van galmgaten met spitse bogen. Als bekroning dient een opengewerkte houten spits. Tijdens de begrafenis van de vrouw van de beroemde dominee Nicolaas Westendorp in 1836, vloog de klepel tijdens het luiden uit de klok. Het verhaal gaat dat deze terecht kwam op een van de begrafenisgasten! Als door een wonder bleef de man ongedeerd: zijn hoge hoed was van dermate degelijke makelij dat die de bronzen klepel tegenhield... In de achttiende eeuw werd het uiterlijk van de kerk drastisch veranderd door een grootscheepse verbouwing. Een gedenksteen vermeldt dat 'dese kerk na van buiten als binnen vernieuwd' werd op last van 'de hooghwelgebooren vrouwe Margareta Bauwina douairière Rengers Farmsum', gevolgd door al haar overige titels waaronder 'patrimoniële en geprivilegeerde collatrix Losdorp'. De steen meldt dat de vrouwe van Farmsum het redgerrecht bezat in onder meer 'de vier buiren'. Dit was het gebied rondom Godlinze, Losdorp, Bierum en Spijk die op juridisch gebied, en waterstaatkundig een eenheid vormden.

Interieur

Het interieur wordt gedekt door een met bladwerk en cirkels versierd houten spitstongewelf boven een forse lijst. Wat bij binnenkomst meteen in het oog springt, zijn de gebrandschilderde vensters in expressionistische stijl. Ongewoon voor Groningen. Het venster in de oostwand toont een zaaier met de woorden 'een zaaier ging uit om te zaaien'. De overige vensters tonen losse symbolen, waaronder een bijbel, een anker, een duif en een zandloper. De vensters werden in 1937 geplaatst en het is aan de Losdorpers te danken dat ze er nog zijn. Door een bom werden de ramen tijdens de Tweede Wereldoorlog namelijk uit de kerk geblazen. De restanten werden zorgvuldig verzameld en weer in elkaar gepuzzeld. De gaaf bewaarde inrichting dateert bijna in zijn geheel uit de tweede helft van de achttiende eeuw en is een goed voorbeeld van de rococo- oftewel 'Louis Quinze'-stijl. Blikvanger aan de zuidwand is de preekstoel uit 1775 waarvan de gebogen kuipwanden zijn voorzien van sierlijk snijwerk in hoogrelief. De voorkant toont een dubbel gekroond wapen tussen een springende leeuw en een adelaar met opgeheven vleugels als schildhouders. Oorspronkelijk zullen de emblemen de wapens Tjarda van Starckenborgh en Rengers hebben getoond, nu zijn ze leeg. De preekstoel wordt omgeven door een doophek met een gesneden lezenaar en is voorzien van een fors uitgevallen klankbord. Ook het overige meubilair dateert uit de tweede helft van de 18^e eeuw. Dat de avondmaalstafel in het koor op zijn oorspronkelijke plaats staat, blijkt uit de eenvoudige bank die in het omlopende lage wandbeschoot is verwerkt. Dergelijk permanent avondmaalsmeubilair was typisch voor Groningen. Alleen het orgel is van later datum, van 1830.